

Dušan Ludvik | Oda vetru

Na ostrih grebenih naših gorá in daljnjih pogorij,
na valih našega morjá in daljnjih morij,
trgaš svoj plašč, razpet od obzorij do obzorij!

Iz davnine v trudno sedanjost veješ,
v začudenih otroških očeh povesti greješ —
o, še enkrat rad sanjal bi z vami,
vi neomadeževani, o lepi kraljični v zakletem gradu,
poslušal s pritajenim dihom povest o zlatem zakladu,
o palčkih, ki zvestó ga čuvajo pod gorami!

Polna prgišča odpiraš: kakor žanjica razvezane snope
razsipavaš iskreče se, zvoneče sinkope
večne Simfonije zapravljivo.
Ob zvezdnih večerih lovimo jih. Kot mehko predivo
tkemo v dolgo, sanjavo melodijo zvok za zvokom,
prebirajoč jih z željnimi prsti kot z goselnim lokom.

O, pesem vetra iz daljine —
kaj poje tvoje srce iz zvonovine?

Na rožni venec gradov molil je čas —
zdaj v zrak vpijó samó razvaline;
na korake vojakov se obešal je čas —
ne odmevajo več iz davnine;
ogenj za staro pravdo v tlačanih netil je čas —
davno so dogorele smoline;
bogate in revne, dobre in zlobne izenačil je čas —
v gostoljubnem naročju gline;
lok ljubečih se usten napenjal je čas —
prelomil: vse mine, vse mine;
po vinu veselja, ki nam ga točil je čas —
ostale so trpke tropine...

O veter, ti sladki potepuh neotesani
nad čolni naših dni, nad našimi pristani!
Poznaš vse jase, studence na svetu,
veš za česte srn, za potí fanta k dekletu,
kramljaš z listi na drevju, z žuželko na cesti,
praviš drobnim taščicam v gnezdih povesti,
sam nevklenjen — kot ptice selivke pripenjaš nas nase,
glásu po ljubezni puščaš zveneti mileje
kot slavčku, ki čredo zvezdnato pase
na visokem baldahinu iznad bezgove veje.

Ko pod jasminom, razsvetljenim od rojev kresnic,
odpoljubljamó iz toplih dekliških kelihov ljubezen,
tvoj bežni trepet, ki reže zrak brže od lastovic,
se z nami upijanja, da več ni trezen,
lovi se v lasé in v usta, vihra med nasade
in — kot da je prisluškoval — sedaj med rože mlade
vonje tihih priseg, presladkih obetanj troši
in jih za tajni sestanek pri mesečini prosi.

O veter, ti dobri potepuh pričakovani,
podoben ženi povsod pričujoči, z delom obdani!

Sušiš nam lehe in strehe pomladi, zavijaš okoli vogalov,
pometaš dvorišča, preštevaš piščance, golobe vrh golobnjakov,
trgaš megle, odnašaš nebo, vabiš sonce izza oblakov
in liješ toploto po svetu iz polnih bokalov.

Z nevidnimi prsti utrinjaš kroglice znoja raz čelo,
ves lehak se povzpenjaš zvečer do lin zvonika,
v izbe prinašaš pozdrave zvonov, razmetavaš stebre dima čez selo,
sklepaš k molitvi roké, odvajaš svetlobo, ki že v noč se umika.

Klasje rumeno ziblješ poleti,
žanjicam jemlješ pesem od ust in jo nosiš
koscem pod kose (omamljeni ne vedo kaj početi!),
zjutraj soncu v zaspane oči rosne kristale trosiš,
pozdravljaš dekleta s škafi na glavi, belozobe perice,
dihaš v dišeče perilo, misleč, da so jadrnice.

V jeseni zakrožiš jagode sočnemu grozdu,
pastirčkove pesmi ob ognju na paši vihtiš čez brežino,
stresaš sadje raz drevje, kostanje bodeče mečeš po gozdu,
v krila ptic se upiraš, jih streljaš — puščice — v sinjino,
vrtiš ramena klopotcem in mlinom na prsih gričev,
odnašaš skoz vrata široka skednjevi pik-pokanje urnih cepičev.

Pozimi ozebljen se stikaš kot muca pri peči,
z zateglim zavijanjem režeš tišino,
kot ališ naš glas kot pozabljen list na polédici drseči
na jug za pticami — za sedanjimi dnevi v davnino.
O veter, ti mrki potepuh podivjani,
z grivo razpenjeno vihrajoč nad oceani!

Tvoj brat, orel svetlooki, omahne med pečine,
trava se klanja, ločje se ziblje, drevje se maja,
ko z bičem tisočprstim švrkaš lice mirne gladine;
takrat so mornarji kot majhni otroci, molitev uhaja
jim k Tebi po valovih, Marija, Maris Stella,
a v domovih ob bregovih oklepajo se razpela.

O veter, ti mrki potepuh podivjani!
o veter, ti dobri potepuh pričakovani!
o veter, ti sladki potepuh neotesani!

V tebe zaviti je molk mojega hrepenenja
kot nerazcvetena čaša zvončkov v tulec sredi zelenja.
Na vihravih perutih prinašaš v osoje

zlate stopinje sončnih pramenov; pod dotikom hoje,
mehke in svetle, listi zaviti odpro se kot belo padalo
in ti se vpletaš med niti molčečega zvonjenja,
poslušaj, kako poje ta cvet kimajoči in bron mojega življenja
tebi — tátu vonjav in željá — v zahvalo.

Vzemi me s sabo, da šel čez obzorje bom krasno
v velikem loku kot črta utrinka!

Pod mojimi prsti vse bo prozorno in jasno,
hišam odprejo se stropi, ljudem odpade krinka,
čital bom misli kot vozle rek in gorá na zemljevidu,
razpletal željá, razrastle kot bršljan po zidu.

Obračaj me in presnavljaj,
z mano vse globeli in višine prebredi,
v sen o sreči in ljubezni me zapredi,
večno molitev časa z mano ponavljaj,
da sladek bom kot ti, potepuh,
da dober bom kot ti, potepuh!

Ponižno pesem iz naših ozkih dolin
odnašaj v hrumeči svet, do zvezdnih višin,
potrkaš revnim na okna, povej,
da tudi pri nas merimo z votlo dlanjó
sedem raskavih dni, ki teko gladni naprej,
zapuščajoč nam okus po medíci, pomešani s soljo.
Zašepetaš vsem, ki tavajo po vzpetinah krivice,
da smo tudi mi večni lojci pravice
brez upa po sladkih pristanih miru,
ljubezni, veselja ... brez upa, a vendar verujoč,
da bomo — previharjeni — še jasni nekoč
kot zrak po dežju.

O veter, hvala za šopek akordov tvojega diha,
hvala za trenutke ljubezni in navdiha,
v tvojem naročju.

Ti mrki potepuh podivjani!
Ti sladki potepuh neotesani!
Ti dobri potepuh pričakovani!